

Piyele Ná-Sevei Velesiɛi Sevei lɔɔzeizuwe ma woo mɔungiti

Toɣa ɣalasɔ Piyele Ná-Sevei Velesiɛi zu ga Keelai Piyele ɣa é sevea, keɛ ada-yeeɣeɣalai nii zu, faaɣwe nu mɔinmɔin ka bosu ga tɔ lei é va seve. Keewe eɣe nu ɣili ka é seveai Piyele laaseigi zu. Gaama ve ga sevei nii ma nui ɣe, toɣa ga Yesu ná-eteai ma zeele ɣiteɣite, ma un ge daa ma mee ga naa ɣaazuwe valibo fai gizei ma (1:17-18). Ni Piyele ɣa é sevei nii ɣeai, é keeni su la ɣoozani é za, tanisu kona vuulɔzita maazu lɔɔlugɔiti zɔɣɔzuwe ta puulɔzita maazu taavuugɔi (65-69). Piyele ɣa bosu ga ná-sevei velesiɛi ve (3:1), naa ɣa é vaazu bu nu nii ɣee yeeɣeɣalai vile Piyele ná-seve mɔungi voluvelei. Naa nɔnɔ ma zewe levege keletiɛinti pe ma.

Piyele sevei nii ɣeeve nii a ke é kidaaleve nuiti iɣɔɔ ga ti eteai zie soledai zu, é ti ɣitoo su ga ti mina vile zee ɣalamɔinti polu. E ti iɣɔɔɔni ga ti mina woilo nuiti goo ma, niiti ti ɣeezu ma Yesu yeeɣeɣa zuɣooza kea é la vaazu volu. Piyele mu ge deeni ga GALA ge la nekeni, ta toɣa pɔ ga ese pe ge ɣizo (3:8-9). Naa maavele ɣa é keezu nu eteai ziezu la ga kevelei ta nii zeliloma la ba (3:14).

Unsosuwe

1. Piyele bɔɣɔ leewe ta é bɔe ná-sevei ɣala nuiti pɔ (1:1-2).
2. Naa volu é ti loo ɣisu ga ti eteai zie soledai zu tɔɔzei GALA naama zobogi veeve ti ya (1:3-21).
3. E zeba é ti loo ɣisu mɔnɔ zee ɣalamɔinti

daalɔɔma, é naa wo ma yeeluɔɔ nii é vaazu
ɔ́ɛɛzu ga naati etea ɔ́aabela foloi (2:1-22).

4. Naa pɛ poluma Piyele ná-sɛvɛi ɔ́aabɛlagɛ ga é
kidaaleve nui ti ɔ́ɔɔɔ ga ti eteai ziɛ peelalazu
mina ɔ́ɛ ba, nii a kɛ ti Yesu vaa laa velesiei
ɔ́ɛvele ɔ́ɛɛ (3:1-18).

Tuvɔ gooiti

¹ Nɛi gɛ ga Simon Piyelɛ, gɛ ga Yesu Kilista ná-
botiɔ́ɛ nui ta ná-keelai, ná ɔ́a gɛ sɛvɛi nii levesu
naati ma, adɛiti de kidaaleve ɔ́ilagi zɔ́ɔɔgai, sɔ́ngɔi
ɔ́aai, da-ǴALAGI é ga de Ǵizo Nui Yesu Kilista, ná-
telebodai maavele ma.

² Zaalai ta ziileigi ɔ́ɛ wo ma ga gola, GALA ta de-
Maligii Yesu ɔ́wɛɛgai maavele zu.

GALA ná-toligi ta su vaiti

³ Ná-galadai ma zɛbɛi naa pɛ feeve de ya, nii
kpein de ɔ́ɛɛi ba, de va zɛnvui wo, de ɔ́ilai yɛ de
GALA ba, é naa lɛ ga deye, zɔ́i é de loliga, ga de dɔ́nɔ
zɔ́ɔɔ tɔ ɔ́ɔɔi ná-lɛbiyai zu ta ná-nuɔ́ɔɔlai.

⁴ Naati maavele ɔ́a é minazɛɔ́ɛgiti kɛa la ade vɛ
niiti ti wola vizɔ́gai, ta ti wola vagai, naa ɔ́a a kɛ,
niiti é minazɛɔ́ɛga ga tiye, wa naati sɔ́ɔɔna, wo
zoo wo ɔ́ula eteai zu vaa luulaiti zea, ti ɔ́ɛɛzu ga
ɔ́ɔɔyiimai, wo wɔ́nɔ zɔ́ɔɔ ná-galadai zu.

⁵ Naa maavele ma, à ɔ́aaba gola, wo tuva vele
vagɔ́i la wa-ɔ́idaalevei ma, wo faaɔ́wɛgi la wa-luva
vele vagɔ́i ma,

⁶ wo ɔ́ɔɔzɔ́gi la faaɔ́wɛgi ma, wo to kpaangi la
ɔ́ɔɔzɔ́gi ma, wo GALA gaazuluabai la to kpaangi
ma,

¹⁷ Mazɔlɔɔ Gɛɛɖɛ GALA ge bɔɔlɔni, ɛ lɛbiyai ve bɛ, siɛgi zu nɔ-lɛbiya wolai zu, ɛ niima wooi woni ma la ga: «Nii ɖa ɛ ga nɛɛbɛ Loun Zunui, nii ɛ gɔla yiilaazu.»*

¹⁸ Giya bɔɖɔi gi naama wooi mɛnini, ɛ zeɖe geezuve, siɛgi zu gi ɖɛni tɔun ba la gize ɲadegai ma.

¹⁹ Naa ɖa ɛ ba, gi wola laave GALA goo wo nuiti gooi la, ti boni. Toɖa zoloo, wa balaagi wo ɖida bu, mazɔlɔɔ toɖa ga lanboi ɛ volozu adave nɔ bidiai, eyɛsu foloi ɖula, geelaalaosu zomideɖai volo wo-yiimaveti.

²⁰ A nii ɖweɛ mɔunpa, ga GALA goo wo fai GALA Sevei zu, nu la naa tanɔpɛ poluɖweɛga bɔɖɔ ve.

²¹ Mazɔlɔɔ GALA goo wo fai gila kpalaa ge la vaani ga nuɓusei yiimai yeɛɖɛɖala ɖila kpalaa su, keɛ Zenvu ɲadegai ɖa ɛ puuni nuiti da, ti bɔɛni GALA daaseigi zu.

2

Zɛɛ ɖalamɔinti

¹ Zɛɛ ɖala goo wo nuiti ti ɖɛni nuɓuseiti saama mɔungi. Zenɔ ɖana niizu, zɛɛ ɖalamɔinti ta lɔ wo zaama ga undaavili kala ɲɔiti. Ta ɖɛɛ Maliɖii va, ɛ ti unmɔɔni. Ta undaaviligi mɛɛnsu bɔɖɔ ma ga gaazuvilei.

² Ma mɔinmɔin ka vile ti volu ta-baagɖulama vaiti su. Ti maavele ma, woo ɲɔi ɖa wo gaama vele laalɔɖma.

³ Koozu yii maavele ma, ta wo ɖɛ ga ta-wali zɔlɔɔ sabui, ga yaava bɔɛiti, tiya bɔɖɔi ti ti bɛɛai. Keɛ

* **1:17 1:17** Mat 17:5.

kaite suḡooza ta-veelala vai ḡevele beṭeṭe ná ga é loo ti ma, ta-undaaviligi ḡa ti ḡaiziezu.

⁴ Mazoloo GALA ge la ḡeni geezuḡeelaiti gaazu-maazasani niiti ti kotoi ḡeeni, keḗ é ti vilini undaavili adave, ve é ti makegai ná, é ti ḡili ga yoloḡoi kpidii zu, eyesu tukpoḡaaleve voloi.

⁵ E la ḡeni etea wolomai ḡaazumaazasani, keḗ é vaani ga zieve golai GALA gaazuluabalala nuiti ta-eteai naa zu. E Nowe no ḡizoni, nii é telebodai ma lenegi wosu, ta nu lofela ḡiligaa.

⁶ GALA ge taa wolaiti peelalani, ti ga Sodomē ta Gomool, é ti ḡologolo ga abui, ti ḡe ga zuvui, é ti ḡe ga poogi GALA gaazuluabalala nuiti be, é vile faiti ba ti vaazu.

⁷ E telebo nui Lote ḡizoni, nii zii ḡeni bolozu gola ga faa joṭu ḡe nuiti ta-ḡaaḡulama vaiti.

⁸ Mazoloo telebo nui tei ḡeni zeini ti zaama, é da faiti ka, é da ti meni, ti da ziiḡool folo-o-folo ga ta-lo kologologiti.

⁹ Tama, Maligii zooge GALA gaazuluaba nuiti kulazu voluḡulai zu, ta é kwee vele a telebotala nuiti make da, é va ti nimiza tukpoḡaaleve voloi,

¹⁰ ma un ge daa ma mee ga naati, niiti ti vilesu koḡoba ḡisieiiti polu, nii a ke ti da ti-busei yiimai vai ḡe, ti da maligilai velevili.

Boḡolesu nui naati, ti ga waso nuiti, ti la unfema veezu lebiya yenvuiti be ti geezuve, keni ti da ti voomu.

¹¹ Anee geezuḡeelaiti, ti-zebēi woolbai ta ta-zobogi zee ḡalamointi ba, ti la da ga maaloo voomu goo woga ti ma Maligii ḡaazu.

¹² Keḗ numai naati ta vilesu no ti-woinma vai no volu, ti ḡulave ga doḡo zuaiti, niiti ḡi ge la ti ma, ti

zolooge ga ti zo, ti ti vaa. Nii ti la kwεε, naa ga ta da poomu. Ti undaa ga vili balaa, egevelei suaiti undaa a da vili da.

¹³ Faa joi nii ti keai, naa ma zii ga a ge ga ti-zalai. Ti-yiimai ga ga ti da kologologi ge kelemave. Ta gena wo zaama, ta wa-vetii gozozu, ti baagula ma, kelegele joi neε ti ve.

¹⁴ Wεenziε gaazuve ga ε ti unma, ti la bolba ga kotoi gee vai. Nuiti ti zebe la looni ga pagɔ, ta naati sosu ga balii, ti-yii laavege ga naavolo wain latevegai. GALA ná-foovooi ga ti va.

¹⁵ Ti zegea volumna pele zolegi va, ti bogɔ gakani ti vile fai zu Bozɔl ná-doun zunui Balaame ná-pelei ma, nii telebotala wali mii vai neeni be.

¹⁶ Kele zelii loni ma, to bogɔi ná-to kologologi maavele ma. Soovale saai nii daa la be, naa boeni po ga nuɓuse boε wooi, ε GALA goo wo nui Balaame ná-kelegeletalai gweleve.

¹⁷ Ta ga zieyegεiti niiti zie la ti zu, ti ge ga tonaɓiingiti tɔngɔlɔ fiilei ti beεzu ga. Kpidi boii ga makegai ti laalɔɔma.

¹⁸ Ta-waso kpɔε wafuungiti maavele ma, ta naati yaavazu ga kpusei zu ani wain joi, niiti ti gɔlaai no feya nuiti zea niiti ti kaka pelei ziezu.

¹⁹ Ti da minazege ga nuiti ta-wɔɔɔya vai, tama tiya bogɔi ti ga duɔiti faa luulaiti zea, mazɔɔɔ zɔi ε pile sɔɔɔsu ε ma, da ga naa ná-duɔi.

²⁰ Tama, ni nuiti kulaa volumna eteai ná-kɔzɔba vaiti su, de-Maliɓii, de Gizo Nui Yesu Kilista gweεgai maavele ma, ni ta loona etea vaiti su volu ga niine, ti bogɔ ye ná naati ti vɔni ti ma, ti-gaabelazuve ga jɔu, ε leve ma mɔungi va.

²¹ Mazɔɔ a la vizo ti ma ga ti mina telebo pelei
ɣwɛɛ, é leve kwɛɛgai va, ti va zeɣe ba, ti ɣale ma, ti
zeɣe deve ɲadegai va, nii é veeni ti ya.

²² Nii keai ga tiye, naa ɣa faalaalii naa ná-gaamai
leezu ga: «Gilei ɣalega ma ná-unpiligi ma, boigi
maagbaai feya, é ɣalega ma, é ɣilikili palavalai
zu».*

3

Maligii vaa laa velesiei ma minazegegi

¹ A peɛ, nɛɛɲɔɣɔiti, sevei velesiei ɣa gè tevesu wo
ma. Ti felegɔ pe su, ná wo-ɣi pagɔi maalɔɣazu, gè
wo ɣitoo kalagi naati su wo ti zɔɔni,

² naa ɣa a ke wo ɣize GALA goo wo nu ɲadegaiti
gooiti su, ti boni ma yeelugɔ, ta de-Maligii, de Gizo
Nui ná-devei, wo sɔɔni wa-ɣeelaiti zea.

³ A nii ɣwɛɛ mɔunpa, ga folo ɣaaɓelagiti su,
ɲeeɣulasu nuiti ta va, ti ziezu nɔ ga ti ɓɔɣyiimai,
ɲeeɣulasui zu,

⁴ ti ɗa ɣe ma: «É minazegeni ga toɣa vaazu volu,
keɛ? Mini ɣa é ná? Kaipa ade-mɛmɛwolani ti
zaani, faiti pe ta ɣevele ma, eɣe mɔungi eteai ɓeteai
ma!»

⁵ Ta yeemazu nii ma ga keeɣei, ga kaite wɔɔwɔɔ
GALA ge ɓɔeni nɔ, geeɣɔɔgi ta zooi ti ɓete. Zooi
ɣulani zie zaamaue, é ɓete ga ziei zaɓu,

⁶ tama zenɔ ɣana, zieve golai ɣa é etea mɔungi
maaɓleni, é koloɣolo.

⁷ Keɛ geeɣɔɔgi ta zooi niiti ti ná niizu, naati
makeɣe GALA daawoo ɣilagi naa nɔ maavele ma,
ga ti undaa va vili ga abui. Ti makeɣe eyesu

* 2:22 2:22 TFa 26:11.

tukpɔɔaaleve voloi zeeli, nii é ga GALA gaazulua-balala nuiti undaavili foloi.

⁸ Kεε nɛɛɔɔɔiti, maa la nɛɛni wo va yeema niima vaa ɔilagi ma ga: Maligii ɔaazu, folo ɔilagi ɔɛɛɛ eɔɔ kona waagila (1.000), kona waagilagiti (1.000) ti ɔɔ eɔɔ folo ɔila.

⁹ Maligii la nɛɛni ná-minazɛɔɔɔi laazeeli vai zu, eɔɔɛɛɛɛ tanigaani ti ɔisɛzu la. Kεε toɔa yiilɔzu nɔ wo ma vaa ma, mazɔɔ é la pɔ ga tanɔɔ undaavili, kεε toɔa pɔ ga ɛɛ pɛ ge ná zɔɔ, é siɛ ɛɛɛɛ maaval-ibo.

¹⁰ Anɛɛ naa ɛɛ, Maligii ná-foloi ɔa va, eɔɔɛɛɛɛ unma nui a ɔa va la. Geɔɔɔɔɔɔ ɔa bili, é nɛɛ ga maalu golai, abui so gaa aniiti ba, ti ɔaawuun, eteai ta su aniiti ti la mɔ ɔɛa ná.

¹¹ Tei tama anii pɛ ge vaazu ɔoloɔolosu ga naama zii, à gaɔa ga pɔɔ ɛɛɛ wo-zie ɛɛɛ maanɛai é ɔɔ la. Maanɛɛɛ wo luva ɛɛɛɛɛɛɛ, wo ɔili GALA ba kpaan.

¹² GALA ná-foloi wo paa vai maaɔɔunsu, à losuɛ pɛ kɛ é va fala, naama voloi, yeei abui geɔɔɔɔɔɔ ɔalazu la, é ɔoloɔolo, gaa aniiti ti ɔala, ti ɔaawuun ga abuzogi ma liegi.

¹³ Kεε adɔun da, eɔɔɛɛɛɛ GALA ná-minazɛɔɔɔi la, da geɔɔɔɔɔɔ niinei maaɔɔunsu ta zou niinei, ɛɛ telebodai zeini ná.

Tɛnɛgi é vile wɛɛ ɔɔɔmai va

¹⁴ Naa ɔa é ba, nɛɛɔɔɔiti, naama maaɔɔungi wo bosu, à ɔaaba wo ɔaɛ, kɔzɔzu mina ɔɔ wo va GALA gaazu, ziileigi zu.

¹⁵ A suɔwɛɛ ga ade-Maligii ná-ziilɔi ma ungi ɔa ga wo ɔizo fai, eɔɔɛɛɛɛ ade-ɔɛɛloin, de-nɛɛɔɔɔi

Pòle seveni la wo ma, ga naama gĩmalai nii GALA ge feeni be.

¹⁶ Zekana é kɛɛzu la seveiti pe su, veti é ɔɔɛzu náti, é vile naama vaiti ba. Fai tanigaani ta naama zɛveiti su, ti ɔaagɔazu ɔaai. Faagwetala nuiti, sebelɔɔlala nuiti, ta ɔa naati poluve valibo, egevelei ti kɛɛzu la ga GALA Sevei tagiligaani. Ta naama kɛɛzu ga tiya ɔɔɔi ti undaavili fai.

¹⁷ Wɔun wa, nɛɛɔɔɔiti, wo loove na gĩsu. A dama, wo mina vile tɔ kologolo nuiti polu ta-gaka peleiti su, wo va vala wo-losu vagɔi ma, wo su.

¹⁸ Kɛɛ à ye wɔɔɔzu ade-Maliɔii, de Gizo Nui Yesu Kilista ná-zaalai wu, kwɛɛgai zu. Lebiyai ɔa tɔun be, niizu, ta eyɛsu ɔɔ! Amina!

GALA Daawoo Z_ευεi
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2023 Pioneer Bible Translators and The Bible Society in
 Guinea-Conakry

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

Texte copyright © 2023 Traducteurs Pionniers de la Bible et Alliance
 Biblique en Guinée.

Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la Licence Creative
 Commons Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification
 4.0 International.

This translation is made available to you under the terms of the Creative
 Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in
 any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are
 licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,
 please contact the respective copyright owners.

2025-07-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 8 Jul 2025 from source files
 dated 9 Jul 2025

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf